

## Επισκόπηση

- Με τις εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου 2015, η χώρα μπαίνει σε μία καθοριστική περίοδο διακυβέρνησης όπου κρίνονται η ευημερία των επόμενων γενιών και η θέση της χώρας μας στην Ευρώπη και στην παγκόσμια οικονομία. Οι προκλήσεις της εφαρμογής του Προγράμματος Προσαρμογής είναι μεγάλες, όχι όμως κι ανυπέρβλητες. Απαιτείται κατανόηση των προβλημάτων και συνεργασία, ομοψυχία και αριστεία στην επίλυσή τους. Δεν χρειάζονται ηρωικές έξοδοι και ανώφελες κομπορημοσύνες. Χρειάζεται δουλειά πάνω στα αδιέξοδα που έχουμε μόνοι μας δημιουργήσει. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται ένα «Έκτακτο Πρόγραμμα Επενδύσεων και Απασχόλησης» για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων μέσω, π.χ. απαλλαγής από ορισμένους φόρους ανάλογα με το ποσό και το είδος της επένδυσης, καθώς και παροχής διαφόρων διευκολύνσεων. Τα κίνητρα αυτά είναι απαραίτητα για να αντισταθμισθούν όλα τα εμπόδια που υπάρχουν για τις επενδύσεις στην Ελλάδα (υψηλός κίνδυνος χώρας, ασταθές φορολογικό σύστημα, χρονοβόρες αδειοδοτήσεις εγκατάστασης και λειτουργίας, κλπ.), και προϋποθέτουν ότι τυχόν απώλειες στα φορολογικά έσοδα θα εξουδετερωθούν από την πάταξη της φοροδιαφυγής και την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας. Η απόσταση που μας χωρίζει από το μέλλον είναι τεράστια και πρέπει να διανυθεί σε λίγους μήνες. Μακάρι η νέα κυβέρνηση να αντιλαμβάνεται τι διακυβεύεται. Διαφορετικά, όπως έγραψε πρόσφατα ο [Larry Summers](#), καθηγητής του Harvard και σύμβουλος του προέδρου Obama, «καμία κοινωνία δεν μπορεί να παραμείνει σταθερή και να έχει εμπιστοσύνη στους βασικούς θεσμούς της, εάν οι γονείς δεν πιστεύουν ότι τα παιδιά τους μπορούν να ζήσουν μία καλύτερη ζωή από τη δική τους». Εμπρός, λοιπόν, να αποκαταστήσουμε την ελπίδα. Για τα παιδιά μας.
- Η αναμικτή άνοδος των νέων προσλήψεων τον Αύγουστο, μετά τη μεγάλη υποχώρηση του Ιουλίου, δεν αναπληρώνει το κενό απασχόλησης που δημιουργήθηκε, τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά. Η ανεργία, και ειδικά η ανεργία νέων, παραμένει υψηλά σταθερή. Η εξέλιξη αυτή υποκρύπτει πάντα χαμηλά επίπεδα απασχόλησης καθώς και μια συνεχιζόμενη μείωση του πληθυσμού σε αυτές τις ηλικίες, λόγω δημογραφικών εξελίξεων και μετανάστευσης. Σε οικοδομή, εμπόριο, πωλήσεις αυτοκινήτων και υπηρεσίες καταγράφεται είτε μια αποδυνάμωση της αύξησης είτε μείωση της δραστηριότητας.
- Η ομιλία του Προέδρου Γιουνκέρ για την Κατάσταση της Ένωσης, και η [έκθεση προόδου](#) ως προς τις 10 προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τα επόμενα χρόνια (δες σελ. 5), αναδεικνύουν τι έχει να κερδίσει η Ελλάδα από την Ευρώπη. Πέρα από πρακτικά θέματα, όπως είναι η υλοποίηση επενδύσεων και οι δράσεις για την εμπάθυνση της Ενιαίας Αγοράς, η Ελλάδα έχει να κερδίσει από την ευρωπαϊκή πρακτική της συναίνεσης, της αξιολόγησης τεκμηριωμένων θέσεων και της συνεργασίας – πρακτική που έχει να προσφέρει πολλά όχι μόνο στις σχέσεις μας με του Εταίρους αλλά κυρίως στον τρόπο που εμείς οι ίδιοι διαχειριζόμαστε μεταξύ μας τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα.

### Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης  
Chief Economist  
E: [mmassourakis@sev.org.gr](mailto:mmassourakis@sev.org.gr)  
T: +302115006104

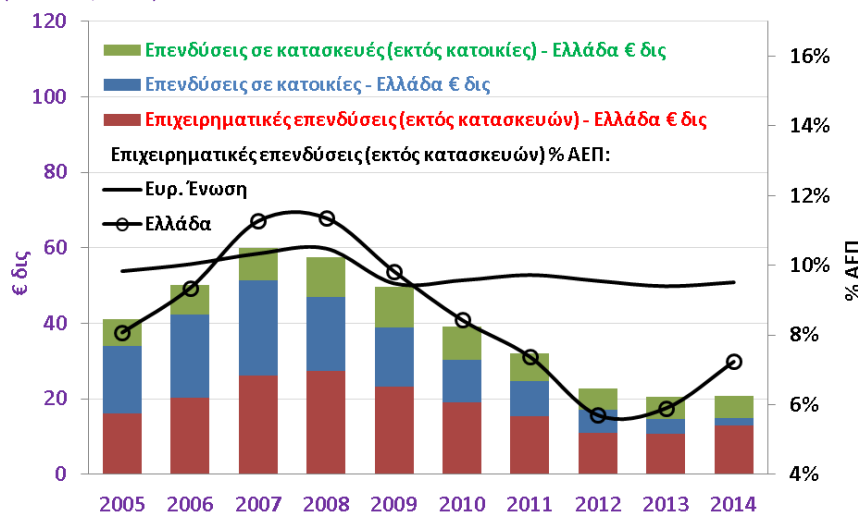
Μιχάλης Μητσόπουλος  
Senior Advisor  
E: [mmitsopoulos@sev.org.gr](mailto:mmitsopoulos@sev.org.gr)  
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας  
Associate Advisor  
E: [printsipas@sev.org.gr](mailto:printsipas@sev.org.gr)  
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

## Επενδύσεις: Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση

(Eurostat, 2014)



## Μεταρρυθμίσεις τώρα!

Το 3ο Μνημόνιο στηρίζεται σε εξαιρετικά φιλόδοξες υποθέσεις που δεν αφήνουν περιθώρια για καθυστερήσεις και αποκλίσεις (εκτιμήσεις ΔΝΤ, Θεσμών). Συγκεκριμένα, η επίτευξη μέχρι το 2018 ενός πρωτογενούς πλεονάσματος 3,5 π.μ. του ΑΕΠ, και η διατήρησή του σε αυτό το επίπεδο επί δεκαετίες, χρειάζονται αξιολύτρευτη πειθαρχία (για να πάρουμε εμπροσθοβαρώς όλα τα μέτρα που απαιτούνται) και ευρηματικότητα (για να αυξήσουμε την αποτελεσματικότητα της παραγωγής δημοσίων υπηρεσιών- δηλαδή καλύτερες και περισσότερες υπηρεσίες με χαμηλότερο κόστος). Αυτό απαιτεί ένα ποιοτικό άλμα στην διακυβέρνηση της χώρας-πολιτική σταθερότητα και απελευθέρωση αγορών-που είναι εξαιρετικά δύσκολο, αλλά όχι ακατόρθωτο, να επιτευχθεί. Απαιτεί μία πολιτική ηγεσία που συνάπτει ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο με τους πολίτες, εξηγεί στον πληθυσμό γιατί είναι προς το δημόσιο συμφέρον η κατάργηση των προνομίων (=διαρθρωτικές αλλαγές) και μία αναδιανομή πόρων από τις μεγαλύτερες στις νεότερες γενιές μέσω της εξυγίανσης του συνταξιοδοτικού συστήματος, αφού δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν οι υποσχέσεις για υψηλές συντάξεις που δόθηκαν στο παρελθόν, χωρίς να έχει υπάρξει φροντίδα για την συσσώρευση συνταξιοδοτικής αποταμίευσης. Μια ηγεσία που παίρνει μέτρα για να ανακόψει την αποσάθρωση και αποσύνθεση του κοινωνικού ιστού και όχι μέτρα για την πρόσκαιρη ανακούφιση από τις συνέπειες των δύσκολων επιλογών, που πρέπει ούτως ή άλλως να γίνουν.

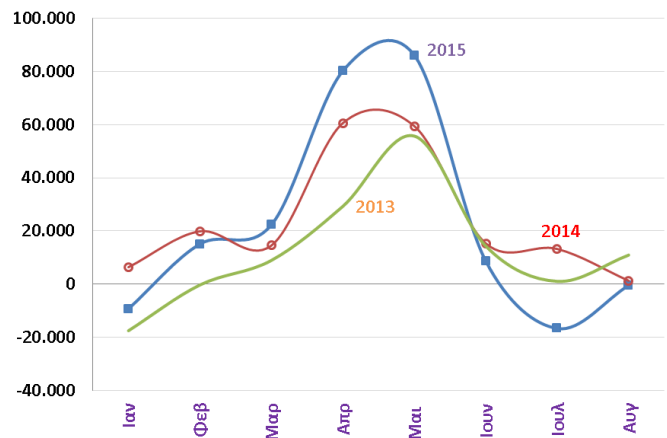
Κατά δεύτερον, το 3ο Μνημόνιο εδράζεται σε ρυθμούς ανάπτυξης μεσο-μακροπρόθεσμα (1,75% από το 2020 και μετά) που ενσωματώνουν ρυθμούς αύξησης της παραγωγικότητας και της απασχόλησης, από τους υψηλότερους στην Ευρωζώνη. Οι ρυθμοί αυτοί προϋποθέτουν και συνάδουν με την αναζήτηση υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων, όπως σκιαγραφήθηκε ανωτέρω, και των συνακόλουθων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που είναι ο μόνος τρόπος για να οδηγηθούμε σε ισχυρή ανάπτυξη. Όσοι νομίζουν ότι χαμηλότερα πρωτογενή πλεονάσματα, δηλ. λιγότερες μεταρρυθμίσεις, φέρνουν υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης, όχι μόνον πλανώνται οι ίδιοι, αλλά παραπλανούν και τους πολίτες με γιατροσόφια και μαντζούνια που δεν έχουν θέση σε μία πολιτισμένη κοινωνία.

Κανείς δεν ισχυρίζεται ότι είναι εύκολη η επίτευξη των στόχων του 3ου Μνημονίου, ή, με άλλα λόγια, ότι η ελληνική κοινωνία έχει τις αντοχές και την ωριμότητα που απαιτούνται για να μην ζήσουμε την απόλυτη κατάρρευση. Αυτός είναι εξάλλου και ο λόγος που το ΔΝΤ επιζητεί με κάθε τρόπο την ελάφρυνση του χρέους, κάτι που, όπως φαίνεται, τελικά θα γίνει. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει χαλάρωση της προσπάθειας πριν ακόμη συμφωνηθεί κάποια επιμήκυνση της διάρκειας του χρέους. Αν μη τι άλλο, η αναδιάρθρωση του χρέους δεν θα επιτευχθεί παρά μόνον εάν είμαστε σε θέση να επιδειξουμε αξιοπιστία, με την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή του Μνημονίου.

Είναι, λοιπόν, εκ των ων ουκ άνευ, η κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου, να είναι σταθερά προσαρμοσμένη προς την ταχύτερη υλοποίηση του Προγράμματος Προσαρμογής, έτσι ώστε η 1η αξιολόγηση να είναι επιτυχημένη και να μπει η χώρα σε έναν ενάρετο κύκλο. Η άρση των αβεβαιοτήτων και η αποκατάσταση καλού οικονομικού κλίματος θα δράσουν καταλυτικά για την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών στην χώρα μας, που με την σειρά τους θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη, που θα φέρει μεγαλύτερες επενδύσεις, κ.ο.κ, σε μία αναπτυξιακή πορεία υψηλών προσδοκιών για την άνοδο του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού, με αύξηση εισοδημάτων, βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και, προπάντων, αναγέννηση της ελπίδας για το μέλλον. Στο πλαίσιο αυτό, η κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου 2015, καλείται να καταρτίσει και να εφαρμόσει ένα «Έκτακτο

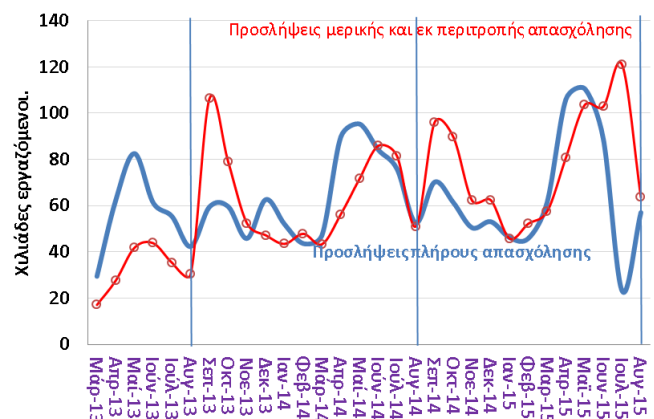
### Διάγραμμα 1: Καθαρή ροή μισθωτής εργασίας

(ΕΡΓΑΝΗ, Αύγ. 2015)



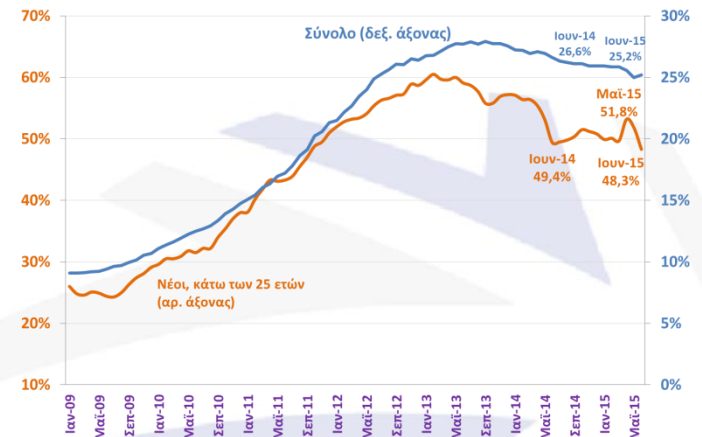
### Διάγραμμα 2: Προσλήψεις πλήρους, μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης

(ΕΡΓΑΝΗ, Αύγ. 2015)



### Διάγραμμα 3: Ποσοστό ανεργίας (εποχικά διορθωμένο)

(ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2015)



Πρόγραμμα Επενδύσεων και Απασχόλησης» για να αλλάξει άρδην το κλίμα «παραίτησης» που επικρατεί σε μεγάλα στρώματα του πληθυσμού για τις προοπτικές της ζωής τους τα επόμενα χρόνια. Μαζί με όλα τα άλλα που πρέπει να γίνουν ταχύτατα «για να πέσει χρήμα στην αγορά» π.χ. προώθηση κοινοτικών προγραμμάτων στήριξης της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της περιφερειακής οικονομίας, της χρηματοδότησης υποδομών, αξιοποίηση του σχεδίου Γιούνκερ, κλπ, είναι σημαντικό να αναληφθεί άμεσα μία εκστρατεία προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων (Διάγραμμα πρώτης σελίδας), με απλά και γενναία φορολογικά κίνητρα (π.χ. ορισμένες απαλλαγές από φόρους εισοδήματος, ακίνητης περιουσίας, κ.α.) και διάφορες διευκολύνσεις, (χωροταξικές, αδειοδοτικές, κ.α.), έτσι ώστε να δημιουργηθεί μία κρίσιμη μαγιά επενδύσεων για την ανόρθωση της οικονομίας. Τα κίνητρα αυτά είναι απαραίτητα, για να αντισταθμιστούν όλα τα εμπόδια που υφίστανται για να επενδυθεί κανείς στην Ελλάδα, και για όσο χρόνο θα μας πάρει να φτιάξουμε ένα φιλικό προς την επιχειρηματικότητα περιβάλλον.

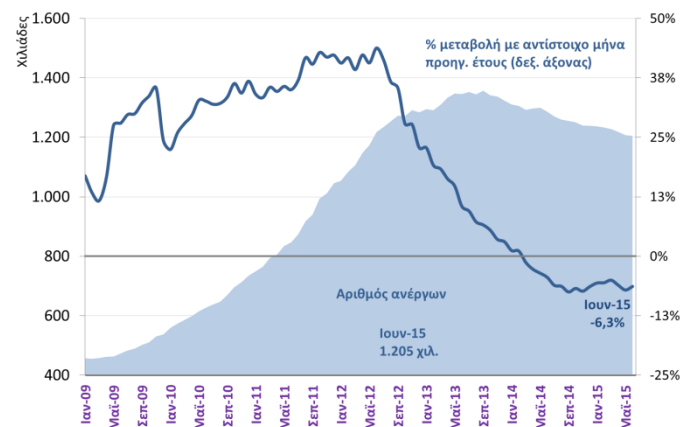
Με έναν στους τέσσερις Έλληνες (και έναν στους δύο νέους) άνεργο, δεν έχουμε την πολυτέλεια να ομφαλοσκοπούμε και να υποκρινόμαστε ότι είμαστε μία κανονική χώρα, με ισχυρούς θεσμούς, ισχυρή παραγωγική βάση και αυτάρκεια πόρων. Και όμως έχουμε τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης, στη γεωργία, τη μεταποίηση, τις μεταφορές, τις υποδομές, την ενέργεια, τον τουρισμό, τις κατασκευές και την αγορά ακινήτων. Αντί, όμως, να φτιάξουμε το οικονομικό περιβάλλον και, έτσι, να βοηθήσουμε τους επενδυτές να φέρουν τα λεφτά τους στην χώρα μας και να κάνουν επενδύσεις, συντηρούμε ένα τεράστιο και σπάταλο κράτος στραγγαλίζοντας τις επιχειρήσεις, τους μισθωτούς και τους επαγγελματίες με τεράστια φορολογικά βάρη (λες και οι άνεργοι του ιδιωτικού τομέα είναι παιδιά ενός κατώτερου θεού). Συντηρούμε, επίσης, έναν ιδιωτικό τομέα που βρίθεται από επιχειρήσεις, με χαμηλή προστιθέμενη αξία, με τεχνολογική καθυστέρηση, με ασθενή εξαγωγικό προσανατολισμό, διαρθρωμένες σε συντεχνίες και μικροσυμφέροντα, που είναι δύσκολο να μεγαλώσουν και που επιβιώνουν χάρις στην φοροδιαφυγή, τους περιορισμούς στον ανταγωνισμό, την «μαύρη» εργασία, κ.ο.κ. Προστατεύουμε, έτσι, ένα σύστημα που δεν δημιουργεί σε καθαρή βάση σταθερά εισοδήματα και δουλειές και καταδικάζει τους νέους μας στην ανεργία και την μετανάστευση.

Για να ξεφύγουμε από τη στασιμότητα, έχουμε ανάγκη από βαθιές μεταρρυθμίσεις. Αλήθεια, ποιός δεν βλέπει ότι οι διαρθρωτικές αλλαγές του Μνημονίου στοχεύουν στο να αναδειχθούν οι δυνατότητες και να εξαλειφθούν οι αδυναμίες που μας κρατούν καθηλωμένους στην υπανάπτυξη και τον μαρασμό; Πώς θα ξεφύγουμε από την αθλιότητα ενός κράτους που, εν είδη μιας ιδιότυπης μαφίας, συνεχίζει να προσφέρει μία κακώς εννοούμενη «προστασία» σε διάφορα οργανωμένα συμφέροντα, κρατώντας την υπόλοιπη κοινωνία σε ομηρεία; Πώς θα συνεχίσουμε να προστατεύουμε την τρίτη ηλικία χωρίς συνταξιοδοτική αποταμίευση; Πώς θα προσφέρουμε καλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση στους νέους όταν υπάρχουν εκπαιδευτικοί που δουλεύουν λίγες ώρες την εβδομάδα (για να κάνουν ιδιαίτερα μαθήματα στις ελεύθερες ώρες τους); Πώς θα γίνει η στροφή προς την παραγωγή όταν τα πανεπιστήμια δεν παράγουν τις εξειδικεύσεις που χρειάζεται η οικονομία; Πώς θα φροντίσουμε την υγεία του πληθυσμού που γερνάει με μεγάλη ταχύτητα με νοσοκομεία σε κακά χάλια, με τους γιατρούς να μεταναστεύουν και με την διαφθορά στην υγεία να βασιλεύει; Αυτά είναι μερικά από τα ζητήματα στα οποία οι πολιτικές δυνάμεις θα πρέπει να πάρουν θέση. Δεν είναι δυνατόν να υπόσχονται τα πάντα στους πάντες, πάντα με τα λεφτά των άλλων, ακόμη και όταν δεν υπάρχουν καν λεφτά!

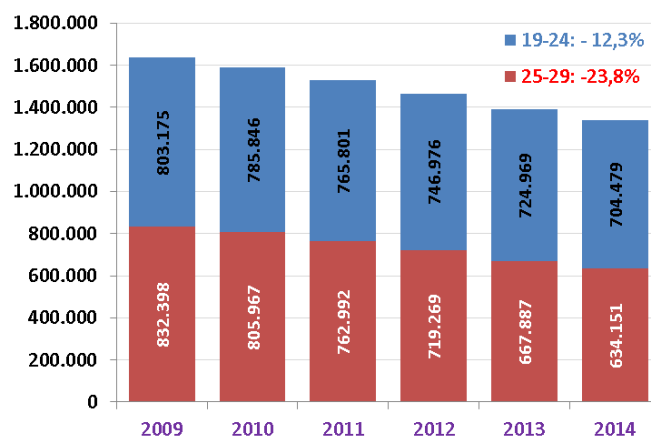
### Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

**Αγορά εργασίας:** Σύμφωνα με το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ κατά το μήνα

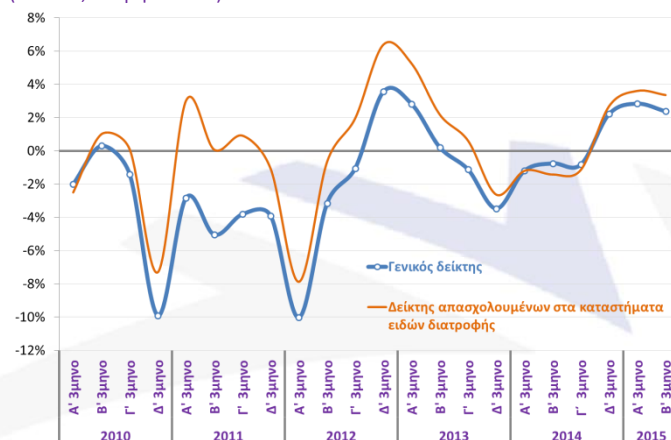
**Διάγραμμα 4: Αριθμός ανέργων (εποχικά διορθωμένος)**  
(ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2015)



**Διάγραμμα 5: Πληθυσμός ηλικίας 19-24 και 25-29**  
(Eurostat, 2014)



**Διάγραμμα 6: Δείκτης απασχολούμενων στο λιανικό εμπόριο**  
(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)



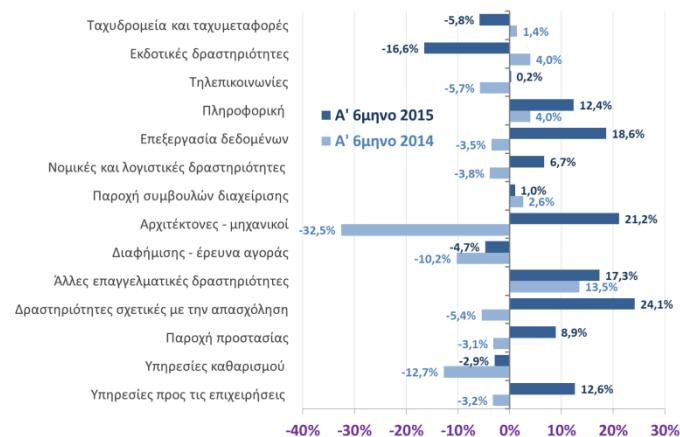
Αύγουστο 2015 καταγράφεται μείωση της μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, με αρνητικό ισοζύγιο 441 θέσεις εργασίας. Αν και χειρότερη από την επίδοση του Αυγούστου 2013 και 2014, όπου υπήρχε ισχυρά θετικό ισοζύγιο, η επίδοση αυτή είναι συμβατή με την εποχική εξέλιξη της απασχόλησης τον Αύγουστο όπου αυξάνονται οι αποχωρήσεις ενώ αντίστοιχα μειώνονται και οι νέες προσλήψεις καθώς οι τουριστικές επιχειρήσεις έχουν ήδη επανδρωθεί πλήρως (Διάγραμμα 1). Αντίστοιχα, αρχίζει το κύμα εποχικών προσλήψεων εκπαιδευτικών, που αναμένεται να κορυφωθεί τον Σεπτέμβριο, καθώς και το κύμα προσλήψεων στην κονσερβοποιία. Σε γενικές γραμμές συνεπώς η συμπεριφορά της αγοράς εργασίας τον Αύγουστο επανήλθε σε συνήθη για την εποχή επίπεδα μετά την εξαιρετικά αδύναμη επίδοση του Ιουλίου ειδικά σε ότι αφορά την πορεία των προσλήψεων πλήρους απασχόλησης (Διάγραμμα 2). Παραμένει όμως αθροιστικά το κενό των περίπου 58.000 προσλήψεων μόνιμης απασχόλησης που δεν έγιναν τον Ιούλιο, και που δεν καλύφθηκαν τον Αύγουστο. Σε ότι αφορά **το ποσοστό ανεργίας**, διαμορφώθηκε στο 25,2% το τον Ιούνιο του 2015, από 26,6% που ήταν τον Ιούνιο του 2014 και 25,0% τον Μάιο του 2015 (Διάγραμμα 3). Ο αριθμός των ανέργων ανήλθε στους 1.205 χιλ. περίπου, μικρότερος κατά 2,6 χιλ. άτομα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα και κατά 81,5 χιλ. άτομα σε σχέση με τον Ιούνιο του 2014 (Διάγραμμα 4). Το γεγονός ότι παρά τη μείωση των ανέργων, το ποσοστό ανεργίας παρουσίασε άνοδο τον Ιούνιο, οφείλεται στη μεγάλη μείωση της απασχόλησης κατά 42,1 χιλ άτομα (-1,2%) σε σχέση με τον Μάιο του 2015. Στους νέους 15-24 ετών, το ποσοστό της ανεργίας αν και υποχώρησε περαιτέρω στο 48,2%, διατηρείται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Τονίζεται ότι παράλληλα από το 2009 ο πληθυσμός της χώρας ηλικίας 19-29 ετών έχει μειωθεί κατά περίπου 300.000 άτομα (Διάγραμμα 5), με τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση να καταγράφεται στις ηλικίες 25-29 που μεταναστεύουν πιο εύκολα. Η περιφέρεια με το μεγαλύτερο συνολικό ποσοστό ανεργίας είναι η Θεσσαλία – Στερεά Ελλάδα (27,1%) και ακολουθούν η Ήπειρος – Δυτική Μακεδονία (26,7%) και η Αττική (25,3%) ενώ το χαμηλότερο ποσοστό εμφανίζεται στο Αιγαίο (18,4).

**Δείκτης απασχολουμένων στο λιανικό εμπόριο:** Συνεχίζεται και το Β' 3μηνο η αύξηση της απασχόλησης στο λιανικό εμπόριο σύμφωνα με την εξέλιξη του δείκτη απασχολουμένων της ΕΛΣΤΑΤ (Διάγραμμα 6). Ειδικότερα, ο γενικός δείκτης παρουσίασε αύξηση +2,4% σε σύγκριση με το Β' 3μηνο του 2014, ο δείκτης της ομάδας καταστημάτων ειδών διατροφής εμφάνισε άνοδο +3,4%, ενώ ο δείκτης της ομάδας καταστημάτων ειδών εκτός διατροφής και καυσιμών ενισχύθηκε κατά 1%. Ωστόσο, η έντονη πτώση του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο -ιδίως οι εκτιμήσεις για την απασχόληση το επόμενο 3μηνο- από τον Ιούνιο του 2015 και μετά, σε συνδυασμό με το αρνητικό ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, αποτελούν ισχυρές ενδείξεις για υποχώρηση του δείκτη απασχολουμένων στο λιανικό εμπόριο το Γ' 3μηνο του 2015.

**Δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών:** Μικτή εικόνα παρουσιάζει ο κύκλος εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών το Β' 3μηνο του 2015, με αρκετούς κλάδους να εμφανίζουν υποχώρηση σε σχέση με το αντίστοιχο 3μηνο του 2014 αλλά και με κλάδους με αξιοσημείωτη άνοδο (Διάγραμμα 7). Ειδικότερα, από τους 14 επιμέρους κλάδους υπηρεσιών που εξετάζονται, ξεχωρίζουν για τις θετικές επιδόσεις τους οι κλάδοι αρχιτεκτόνων – μηχανικών (+28,5%), υπηρεσιών σχετικών με την απασχόληση (+22,7%) και πληροφορικής (+20%), ενώ αρνητικά κινήθηκαν οι κλάδοι εκδόσεων (-21,1%), διαφήμισης – έρευνας αγοράς (-14,4%) και υπηρεσιών προς επιχειρήσεις (-7,9%). Συνολικά κατά το Α' 6μηνο του 2015, μόνο 4 κλάδοι εμφανίζουν συρρίκνωση των πωλήσεών τους σε σύγκριση με το Α' 6μηνο του προηγούμενου έτους: ταχυδρομεία (-5,8%), εκδόσεις (-16,6%), διαφήμιση – έρευνα αγοράς (-4,7%) και υπηρεσίες καθαρισμού (-2,9%). Στους υπόλοιπους κλάδους καταγράφονται αυξήσεις, με τη μεγαλύτερη στις δραστηριότητες σχετικές με την

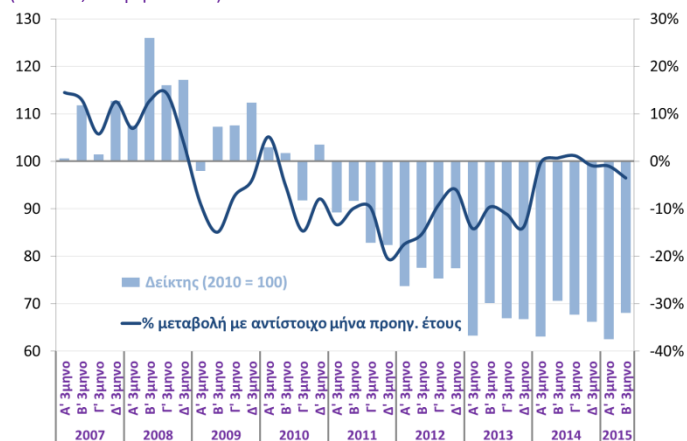
### Διάγραμμα 7: Δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)



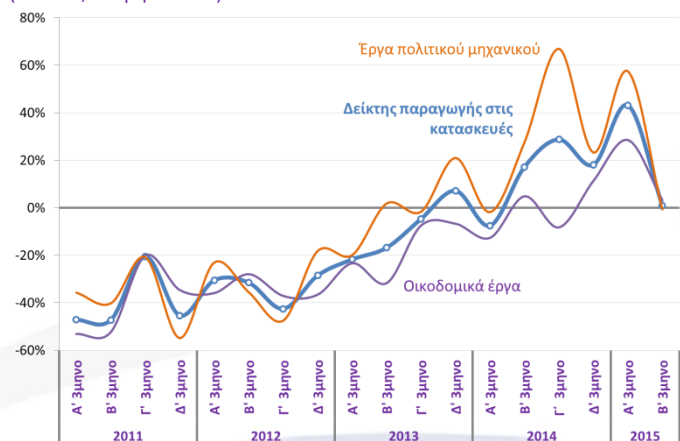
### Διάγραμμα 8: Δείκτης κύκλου εργασιών στο χονδρικό εμπόριο

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)



### Διάγραμμα 9: Δείκτης παραγωγής στις κατασκευές

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)



απασχόληση (+24,1%) και ακολουθούν οι αρχιτέκτονες – μηχανικοί (+21,2%) και η πληροφορική (+18,6%), ενώ σχεδόν αμετάβλητος παρέμεινε ο κύκλος εργασιών στις τηλεπικοινωνίες (+0,2%).

**Δείκτης κύκλου εργασιών στο χονδρικό εμπόριο:** Αρνητικά συνεχίζει να κινείται ο δείκτης κύκλου εργασιών στο χονδρικό εμπόριο το Β΄ 3μηνο του 2015 με μείωση -3,5% (Διάγραμμα 8). Κατά το διάστημα Ιαν – Ιουν 2015 ο δείκτης παρουσιάζει πτώση -2,3%. Σημειώνεται ότι στον δείκτη περιλαμβάνονται οι πωλήσεις καυσίμων, των οποίων οι τιμές έχουν υποχωρήσει, και από τα στοιχεία που διαθέτει η ΕΛΣΤΑΤ δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός του δείκτη χωρίς τα καύσιμα.

**Δείκτης παραγωγής στις κατασκευές:** Επιβραδύνεται σημαντικά η ανοδική πορεία του δείκτη παραγωγής στις κατασκευές το Β΄ 3μηνο του 2015 με οριακή μεταβολή +0,9%, έναντι αύξησης +43,1% το Α΄ 3μηνο του 2015 και +17,2% το Β΄ 3μηνο του 2014 (Διάγραμμα 9). Η εικόνα είναι παρόμοια και στις 2 μεγάλες κατηγορίες κατασκευών, τα οικοδομικά έργα (+3,2% έναντι +28,5% το προηγούμενο 3μηνο) και τα έργα πολιτικού μηχανικού (-0,7% έναντι +57,5% το προηγούμενο 3μηνο).

**Οικοδομική δραστηριότητα:** Πτώση -15,1% παρουσίασε η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα τον Ιούνιο του 2015 (Διάγραμμα 10), ωστόσο κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Ιουνίου τα στοιχεία καταγράφουν άνοδο +7,7%, η οποία αφορά κυρίως σε ανακαινίσεις ή/και επεκτάσεις τουριστικών μονάδων καθώς η αύξηση της δραστηριότητας τους προηγούμενους μήνες ήταν εντονότερη σε τουριστικές περιοχές. Ειδικότερα, τον Ιούνιο παρουσιάζεται μεγάλη αύξηση στον όγκο που αντιστοιχεί στις εκδοθείσες άδειες στο Βόρειο Αιγαίο, τη Δυτική Μακεδονία και την Πελοπόννησο, ενώ σημαντικά μειωμένη είναι η δραστηριότητα στο Νότιο Αιγαίο και στην Αττική.

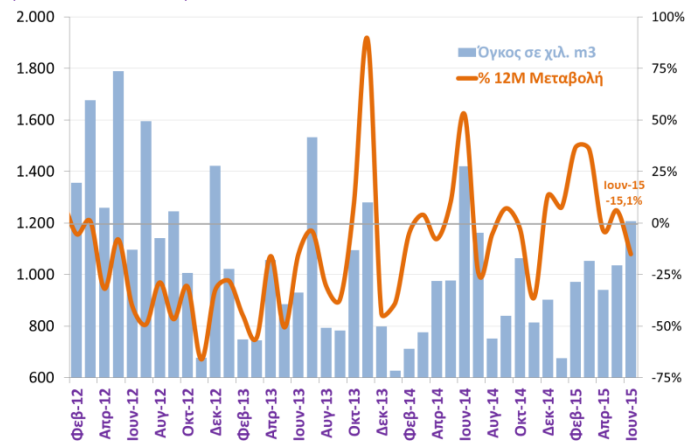
**Άδειες κυκλοφορίας οχημάτων:** Αύξηση +20,1% παρουσίασε ο αριθμός των αυτοκινήτων που κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά τον Αύγουστο του 2015, έπειτα από τη μεγάλη μείωση του Ιουλίου (-23,9%). Φαίνεται πως η επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων επηρέασε αρνητικά τη συγκεκριμένη αγορά τον Ιούλιο, ενώ τον Αύγουστο οι καταναλωτές, υπό τον φόβο κουρέματος των καταθέσεων, προχώρησαν σε αγορές διαρκών κυρίως αγαθών, μεταξύ των οποίων και αυτοκίνητα (Διάγραμμα 11 και 12). Συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Αυγ 2015 παρατηρείται άνοδος +18,5%, γεγονός στο οποίο συνέβαλε η αύξηση του τουρισμού.

### Τα 10 πεδία προτεραιότητας για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η [ομιλία του Προέδρου Γιουνκέρ](#) για την Κατάσταση της Ένωσης ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτελεί μια επιβεβαίωση των αρχών και ιδεών που διαχρονικά πρεσβεύει η Ευρώπη και για την προώθηση των οποίων [προωθεί δράσεις](#) σε [10 πεδία προτεραιότητας](#) (Πίνακας 1). Οι συγκεκριμένες δράσεις που προωθούνται εκτείνονται από χρηματοδοτικά εργαλεία για την υποστήριξη των επενδύσεων έως την αποκρυστάλλωση της πορείας προς την βαθύτερη και πολιτική ενοποίηση της Ένωσης. Η υλοποίηση των δράσεων που εντάσσονται σε αυτές τις 10 προτεραιότητες πολιτικής έχουν σε ορισμένες περιπτώσεις ιδιαίτερα αυξημένο ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Ενδεικτικά, η ολοκλήρωση του δικτύου διασύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική Ελλάδα μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη μείωση του κόστους ηλεκτρικού ρεύματος στην Ελλάδα και κατά προέκταση στην απομάκρυνση ενός βασικού παράγοντα που σήμερα υπονομεύει τη μη μισθολογική ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής παραγωγής. Η ανάπτυξη της Ψηφιακής Ενιαίας Αγοράς δεν αφορά μόνο την πρόσβαση των ελλήνων καταναλωτών μέσω ηλεκτρονικών μέσων σε αγαθά και υπηρεσίες που προσφέρονται σε άλλες χώρες μέλη αλλά και την αντίστοιχη πρόσβαση των ελληνικών επιχειρήσεων στους καταναλωτές των χωρών αυτών. Όμως αυτή η ευκαιρία θα αξιοποιηθεί μόνο εφόσον μια σειρά από εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις στην προσέγγιση αυτών των αγορών απομακρυνθούν και εφόσον οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να ανταγωνιστούν για παράδειγμα σε όρους χρηματοδότησης τις άλλες

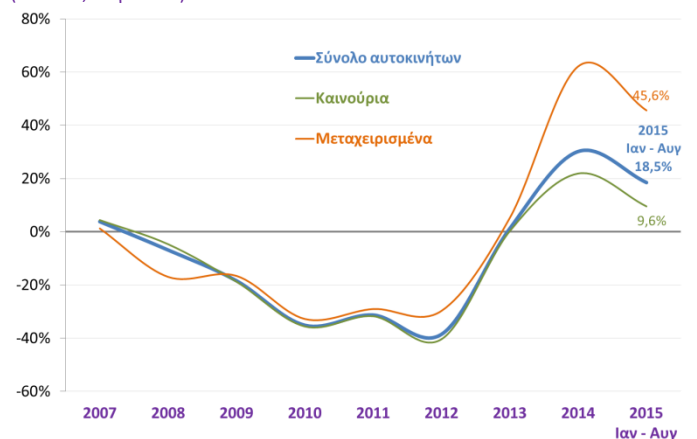
### Διάγραμμα 10: Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα

(ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2015)



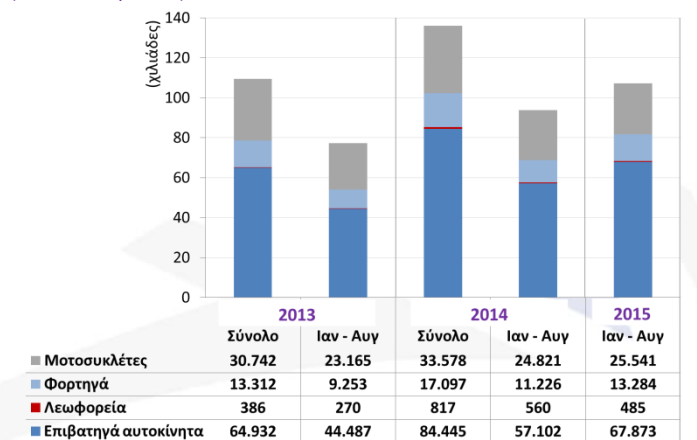
### Διάγραμμα 11: Ετήσια μεταβολή του αριθμού αδειών κυκλοφορίας αυτοκινήτων

(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)



### Διάγραμμα 12: Χορήγηση αδειών κυκλοφορίας οχημάτων

(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

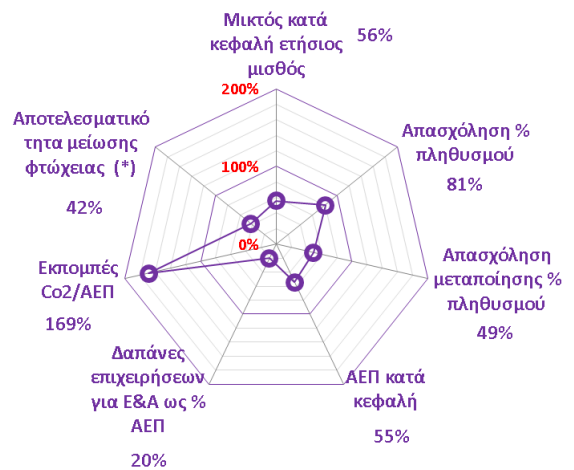


ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Η προώθηση της Ένωσης Αγορών Κεφαλαίου και η ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου για Στρατηγικές Επενδύσεις μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στην κάλυψη του σημαντικού επενδυτικού κενού που έχει δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια (Διάγραμμα πρώτης σελίδας). Αυτό θα ισχύσει ειδικά αν αναπτυχθεί με ταχύτητα το ευρωπαϊκό σχήμα εγγύησης καταθέσεων όπως προτείνει ο Πρόεδρος Γιουνκέρ και αν ληφθούν θεσμικές πρωτοβουλίες που να διευκολύνουν τη μη τραπεζική χρηματοδότηση ειδικά ΜμΕ επιχειρήσεων στη χώρα. Πρέπει όμως να τονιστεί στο σημείο αυτό ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο για Στρατηγικές Επενδύσεις δεν έχει πρόβλεψη για την αντιστάθμιση του υψηλού κινδύνου χώρας που δημιουργεί η πολιτική αβεβαιότητα στην Ελλάδα. Συνεπώς η αξιοποίηση του από την Ελλάδα προϋποθέτει είτε μείωση του κινδύνου αυτού είτε την εισαγωγή ειδικών χρηματοοικονομικών εργαλείων που να τον αντισταθμίζουν. Όπως αναλύεται στο σχέδιο της Επιτροπής για Ανάπτυξη και Θέσεις Εργασίας στην Ελλάδα, η Ευρώπη συχνά υιοθετεί ευνοϊκούς όρους για την Ελλάδα. Καθώς η χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (Σχέδιο Γιουνκέρ) δεν έχει πλέον γεωγραφική κατανομή η χώρα (διοίκηση και ιδιώτες σε συνεργασία) θα μπορούσαν μαζί να διεκδικήσουν ένα αξιολογικό μερίδιο από τα χρήματα αυτά μόνο εφόσον ληφθεί ειδική μέριμνα για να αντισταθμιστεί το υψηλό κίνδυνο χώρας. Η Ελλάδα είχε και πριν την κρίση μια οικονομία αδύναμων θεσμών με κλειστές αγορές, υψηλή γραφειοκρατία και αναποτελεσματικό κοινωνικό κράτος. Αυτές οι αδυναμίες σήμερα, περισσότερο από ποτέ, οδηγούν ταυτόχρονα σε χαμηλή απασχόληση, χαμηλούς μισθούς, ενεργειακή αναποτελεσματικότητα, χαμηλό κατά κεφαλή ΑΕΠ και αδυναμία εμπορικής αξιοποίησης της καινοτομίας (Διάγραμμα 13). Αυτές οι αδυναμίες εξωθούν όλο και περισσότερους Έλληνες στην αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής στο εξωτερικό όσο η εγχώρια αγορά εργασίας δεν προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης (Διάγραμμα 14). Αυτό ισχύει ειδικά για τους νέους που μόλις έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, όπως υπονοεί η ιδιαίτερα μεγάλη πτώση του πληθυσμού της χώρας στις ηλικίες 25-29 ετών (Διάγραμμα 5). Η αντιμετώπιση αυτών των παθογενειών είναι εθνική υπόθεση, αλλά η ενεργή συμμετοχή στις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσφέρει όχι μόνο οικονομικούς πόρους που βοηθάνε στην αντιμετώπιση τους, αλλά και τη συμμετοχή στις καθημερινές λειτουργίες της Ευρώπης, σε όλα τα διοικητικά επίπεδα, όπου οι εκπρόσωποι των κρατών-μελών γνωρίζονται, ανταλλάσσουν απόψεις και συνεργάζονται είναι ένας τρόπος να εδραιωθεί στη διοίκηση η πρακτική της συνεργασίας, της κατανόησης των θέσεων των άλλων και της αξιολόγησης επιχειρημάτων και δεδομένων πριν τη λήψη αποφάσεων. Αυτή η πρακτική δεν έχει μόνο τη δυνατότητα να πετύχει καλύτερα αποτελέσματα σε ότι αφορά τη σχέση της χώρας με τους εταίρους αλλά και τη δυνατότητα να βελτιώσει την ποιότητα της σχέσης διοίκησης και αγοράς στο εσωτερικό της χώρας. Οι σχετικές δράσεις για την [Καλύτερη Νομοθέτηση](#) σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει πολλά χρήσιμα να διδάξει τη χώρα μας ως προς την αξιοποίηση δημοκρατικών διαδικασιών, επιχειρηματολογίας και συνεισφοράς των κοινωνικών εταίρων με στόχο καλύτερα οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα. Οι διαδικασίες για την ολοκλήρωση της Ένωσης που σκιαγραφεί η [Έκθεση των πέντε Προέδρων](#) ([Δελτίο 30/7/2015](#)) μπορεί να αποτελέσουν και οδηγό για να αλλάξει στο εσωτερικό της χώρας ο τρόπος με τον οποίο σχεδιάζονται και υλοποιούνται οι μεταρρυθμίσεις που είναι πιο δύσκολες και έχουν μεγαλύτερες κοινωνικές επιπτώσεις. Η δυνατότητα να συνηγορούμε, να συναινούμε και να συνεργαζόμαστε πάνω σε αυτά τα θέματα είναι τελικά το μεγαλύτερο κέρδος που μπορούμε να αποκομίσουμε από την πορεία προς την Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

**Πίνακας 1: 10 προτεραιότητες πολιτικής Ευρ. Επιτροπής (Έκθεση προόδου Ε. Επιτροπής επί 10 προτεραιοτήτων πολιτικής)**

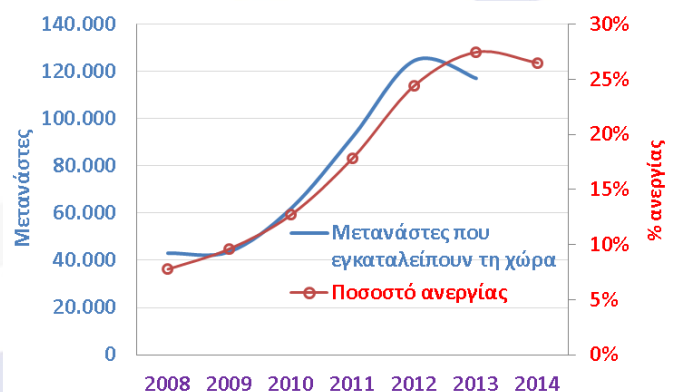
10 πεδία προτεραιότητας Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Αναφορά προόδου
1. Νέα ώθηση για δουλειές, ανάπτυξη και επενδύσεις
2. Μια διασυνδεδεμένη ψηφιακή ενιαία αγορά
3. Μια ανθεκτική Ένωση Αγορών Ενέργειας με μια προοδευτική πολιτική κλιματικής αλλαγής
4. Μια βαθύτερη και δικαιότερη Εσωτερική Αγορά με ενδυναμωμένη βιομηχανική βάση
5. Μια βαθύτερη και δικαιότερη Οικονομική και Νομισματική Ένωση
6. Μια εύλογη και ισορροπημένη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με τις ΗΠΑ
7. Μια περιοχή δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων που βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη
8. Προς μια νέα μετασυστημική πολιτική
9. Ένας ισχυρότερος διεθνής παίχτης
10. Μια Ένωση δημοκρατικής αλλαγής

**Διάγραμμα 13: Επιδόσεις Ελλάδας ως % επιδόσεων ζώνης ευρώ (Eurostat, AMECO Ευρ. Επιτροπής, 2014 ή πλέον πρόσφατο)**



(\*) Μείωση φτώχειας από κοινωνικές μεταβιβάσεις εκτός συντάξεων

**Διάγραμμα 14: Μετανάστευση από τη χώρα (Eurostat 2013, ΕΛΣΤΑΤ 2014)**



### Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

\* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

\*\* Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

\*\*\* Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

### Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

### Αποστολή

#### Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

#### Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

#### Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

#### Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.



### ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

#### ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: [info@sev.org.gr](mailto:info@sev.org.gr)

[www.sev.org.gr](http://www.sev.org.gr)

#### SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 732 35 70

E: [main@sevbxl.be](mailto:main@sevbxl.be)

Το πρώτο βήμα προς την

# καινοτομία

είναι η επένδυση στον άνθρωπο.



**intracom**

Think forward